

GÜFTEDEN BESTEYE

Akatay

HASAN KAYIKLIK

HECE

roman

Hasan Kayıklık: Kadirli'de 1964 yılında dünyaya geldi. İlkokulu Kadirli'de, İmam-Hatip Lisesi'ni Kozan'da okudu. Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni 1988 yılında bitirdi. İki yıl Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi öğretmenliği yaptıktan sonra 1990 yılında Gaziantep Üniversitesi Şanlıurfa İlahiyat Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak girdi. Erciyes Üniversitesi'nde yüksek lisans yaptı. Doktora eğitimini Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Din Psikolojisi Anabilim Dalında tamamladı. 1994 yılında Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne geçiş yaptı. 2000 yılında yardımcı doçent, 2004 yılında doçent ve 2009 yılında Profesör oldu. 2018-2020 yıllarında YÖK tarafından Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde görevlendirildi. Halen Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde çalışmaktadır.

Din Psikolojisi alanında yayınlanmış kitapları ve akademik makaleleri bulunmaktadır.

Evli ve üç çocuk babasıdır.

**GÜFTEDEN BESTEYE
AKATAY**

Hasan Kayıklık

Hece Yayınları: 616

Roman

©Hece Yayınları

Editör

İbrahim Demirci

Birinci Basım

Nisan 2021

Kapak Tasarımı

www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık

www.hece.com.tr

ISBN: 978-605-74552-7-7

Baskı

Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San. ve Ltd. Şti.

Sertifika No: 46753

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.

Konur Sokak No: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara

T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14

e-posta: hece@hece.com.tr

Sertifika No: 17672

© Eserin bütünüyle ya da kısmen fotokopisinin çekilmesi, mekanik ya da elektronik araçlarla çoğaltılması, kopyalanarak internette ya da herhangi bir veri saklama cihazında bulundurulması, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun hükümlerine aykırıdır ve hak sahiplerinin maddi ve manevi haklarının çiğnenmesi anlamına geldiği için suç oluşturmaktadır.

I

*İnsan olmak, dertli olmaktır.
Derdini keşfetmek, kendini keşfetmektir.*

O sesi her duyduğunda kalbine kıymık saplanmışçasına acı hissedirdi Akatay. Yine o ses çalmıştı kapıyı ama geldiği yön; kuzey, güney, doğu, batı, aşağı, yukarı, karşı, dış, iç tam belli değildi. Öyle bir acıydı ki geldiği yeri saklıyordu, ama başladığı ve gittiği yer sanki kendini hissettiriyordu. Kalbin en iç noktasından bedeninin en dış noktasına... Beynin bütün kıvrımlarına... Bütün hücrelere... Zerresine kadar...

Bu ince, şiddetli ve yırtıcı sızı acaba başkalarını da etkiliyor muydu, ulaşıyor muydu onlara?

Nereden bilebilirdi ki Akatay kaynağını bilmediği, belirli bir şekilde tarif edemediği acının başkalarında olup olmadığını? En yakın dostlarına bile soramazdı hissettiği, ama tespit edemediği acıyı.

Bu sefer yakalayabilir miyim diye acının üstüne üstüne gitmeye niyetlendi ama nafile. Acı, sessiz sedasız, vefasız bir dost gibi ya da sinsi bir düşman gibi ortadan kaybolmuştu.

Akatay'a kalan, sabahın sessizliğinde uykunun mahmurluğunu darmadağın eden acının arkasından kendisi ile diğer bir ifadeyle Yaratıcısıyla baş başa kalmak, O'nunla olmak, başarabilirse O'nda olmaktı.

Hatırlayabildiği kadarıyla çocukluğundan beri, kendisi ile baş başa kaldığında, cevabını bulamadığı ve sormaktan vazgeçmeyi hiç düşünmediği sorularıyla birlikte idi. Vefalıydı sorularına. Samimiydi sorularında. İnaniyordu cevabını bulacağına. Sabrın ve arayışın değerini çocukken keşfetmişti sanki.

Akatay içedönük bir gençti. Ne başarıyla tamamladığı ilk ve orta öğrenimi ne de zevk alarak yürüttüğü üniversite tedrisatı sessiz ve sâkin duruşunu değiştirebilmişti. Zaman zaman neşeli ve heyecanlı anları olmakla beraber hemen her zaman sergilediği dingin, sâkin, mesafeli, ağır duruşu çevresindekiler tarafından bir kibir ve kendini beğenmişlik olarak değerlendirilirdi. Fakat o, durumun farkında olmakla birlikte fazla dert etmezdi bunu. Bu duruş aynı zamanda kendine güvenli bir hâlin özelliklerini taşırdı.

Geleneklerine sıkı sıkıya bağlı, iki çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu idi. Çocukluğu çok güzel geçmişti, babasının yokluğunu bir tarafa bırakırsa. Abla, anne, büyükanne ve büyükbaba, amca, dayı, teyze, hala, kuzenler vs. bütün aile, istisnalar hariç, yakın çevrede ikamet ederlerdi.

On yaşında, körpe bir çocukken annesinin anî ölümü Akatay'ı derinden yaralamıştı. Dedesi ve büyük annesinin himayesinde hayatı öğrenmeye çalışırken lise yıllarında birkaç ay arayla büyük anneyi ve dedeyi kaybetmek, bir kez daha kaderin acımasızlığıyla baş başa bırakmıştı Akatay'ı. Bütün zorluklara ve sıkıntılara rağmen üniversite eğitimine kadar hısım-akraba desteğiyle, anlatılması zor şartlarda, mücadele içinde geçti ergenlik yılları.

Üniversite eğitimi Akatay'a yeni bir kapı açmış, ufkunun genişlemesine, düşüncelerinin zenginleşmesine ve olgunlaşmasına, bilgisinin artmasına büyük katkıda bulunmuştu.

Fakat ara sıra rahat bıraksa da hiçbir zaman tamamen terk etmeyen derûnî acı yine onunla beraberdi. Filvaki artık

hayata karşı daha tecrübeli ve daha donanımlı olduğunu hisseden Akatay, acının kaynağını keşfedeceğine inanmaya başlamış ve tabir caizse acıyı tatlıya; belki zevke dönüştürebileceğine dair hayallerin peşine düşmüştü.

İkinci nesil şehirli bir aileye mensup olan Halil İbrahim Bey, baba mesleği oto galericiliğini daha da geliştirmiş ve küçük iş yerini zamanla büyük bir şirkete dönüştürmüştü. Orta yaşların getirdiği tecrübeyle iyi bir ticaret hayatı vardı. Üç çocuğu ve eşiyle zaman zaman gerçekleşen aksamaları hesaba katmazsak normal giden bir aile hayatına sahipti. Liseden sonra eğitim almayan oğlu kendisi ile birlikte şirketin faaliyetlerini sürdürüyordu. Halil İbrahim Bey geleneklerine sıkı sıkıya bağlı, dini bütün bir insandı. Baba tarafından Erzurumlu olan Halil İbrahim Bey, kız çocuklarını çok sevmekle beraber onların uzun uzadıya okullarda sürünmesini çok istemezdi. Kızların zorunlu eğitimden sonra alacağı Kur'an kursu dersleri ile öğrenimini tamamlamasını isterdi, böyle de yapmıştı.

İlk kızı Merve'nin zorunlu eğitimi tamamlanmasından sonra yüksek eğitime izin vermemiş, Kur'an kursu eğitimi ile okul hayatını sonlandırmıştı. Halil İbrahim Bey'in eşi Berna Hanım, kızının eğitime devam etmesini, tıp okumasını çok istemiş, ancak bunu bir türlü eşi Halil İbrahim Bey'e kabul ettirememişti. Bu ve benzer konularda Halil İbrahim Bey'in katı ve kararlı tutumu Berna Hanım'ı üzer, bazen evde sinirlerin gerilmesine bile yol açardı.

Halil İbrahim Bey, kültürüne göre ailede bir düzen kurmaya çalışsa da, Berna Hanım'ın kendi ailesinden aldığı eğitim ve donanım sebebiyle olsa gerek, farklı düşünce ve hayat tarzı, varlığını üstü kapalı bir şekilde hissettirirdi.

Merve, babasıyla annesinin farklı yaklaşımları arasında,

kendisine ait davranış kalıplarını oluşturmakta bir hayli sıkıntı yaşıyordu. Buna hele bir de modern çevrelerde okunan ortaokul ve lisede alınan eğitimle Kur'an kursunda öğrendiklerinin çelişkileri eklenince Merve iyiden iyiye bocalar, içinden çıkılması zor zihinsel ve duygusal karmaşalar yaşıyordu.

Büşra ailenin en küçüğü olarak lise öğrenimine devam ederken anne-babanın çocuk yetiştirme konusunda kazandığı tecrübe ona birtakım avantajlar sağlamakta, hayatı kolaylaştırıyordu.

II

*Hayat,
benzer şekilde tezahür eder bütün varlıklarda.*

Şehrin merkezinde, modern anlamıyla park diye ifadelendirilmenin zor olduğu, küçük bir alan vardı. Burada çevrenin genel bakımsızlığından nasibini almış, birkaç yaşlı ağaç bulunmaktaydı. Bunlardan biri, gövdesi hafif doğuya doğru eğimli, dallarından bazıları muhtemelen yaşlanma kaynaklı olarak kırık, kuru ve yapraksızdı. Yapraksız dalların gövdeye yakın kısımlarından çıkan genç yeşil dallar, ihtiyar ağacın hayata tutunma mücadelesinin somut göstergeleri gibiydi. Ve çevrede benzer yaş ve özellikte olduğunu anlamanın insanı zorlamadığı birkaç ağaç daha...

İnsan bu ağaçlara baktıkça, ağaçlar sanki bakana yönelerek “Hayırdır evlat, bir şey mi sormak istiyorsun?” diyecekmiş gibi bir his uyandırıyor. İnsanın aklına şu sorular gelmiyor desek doğru olmazdı: “Kimlerle başladınız hayata? Bu yaşa kadar kim bilir neler yaşadınız? Kimler oturdu gölgenizde, içinde yaşadığı sevinç ya da sıkıntıdan dolayı sizin farkınıza bile varmaksızın?”

Ne rüzgârlar, ne fırtınalar, ne boranlar, ne yağmurlar, ne dolular, ne yazlar, ne kışlar, ne mevsimler gördünüz! Ama hepsi geçti, belki bazılarının izlerini taşıyorsunuz, görünen ya

da görünmeyen...

Etrafta birkaç gül ve sıcağa, soğuğa, susuzluğa, toza dumana isyan eden, kafa tutan otlar ve çiçekler...

Ama ilginçtir bu parktaki ağaçların hepsi kendine özgü yanlarıyla dikkat çekiyordu. Özellikle parkın güney kısmında, biraz kenarda, öbür ağaçların birbirine mesafesine göre daha bir dışarıda duran çınar ağacı kendini gösteriyordu. Diğer ağaçlar kadar yaşlı olmadığı gövdesinden, dallarından anlaşılıyordu. Gövdesini saran kabukta henüz büyük çatlak, yarık, yırtık yoktu. Dalları tamamen yeşil ve diri idi. Bununla birlikte olgun ve vakarlı bir duruşu vardı. Diğer ağaçlarla arasında bulunan, havuz demekte zorlanılacak kadar küçük, fakat yalak diyecek kadar da basit olmayan, bir hayli geçmişi olduğu yapı taşlarından ve kullanılan mermerin işçiliğinden anlaşılan su alanı vardı.

Genç, yaşlı ağaçlar, narin, canı pek otsu bitkiler, “Hayat mücadelesinde ben de varım!” diyen çiçekler; onların arasında amaçsız bir görünüm sergileyen kedi, köpek, ağaçların dallarında kendi lisaniyla konuşan, yaşama tutunmaya çalışan serçeler; binlerce yıldır devam eden canlılığı sürdürme ve yarına kalma oyunu için çırpınırken az da olsa şehrin her kesiminden insanlar bunların arasında boy gösteriyordu.

Kafası karışıp içi sıkıldıkça, şöyle bir hava almak istediğinde Akatay’ın aklına gelen ilk yer mütevazı parktı. Akatay zaman zaman yürüyüşe çıkar ve farkına bile varmadan kendini parkta bulurdu. İnsanların pek kullanmadığı kenardaki çınar ağacının altında sayılabilecek mesafede bulunan banka oturur, kendini dinlerdi.

Yine öyle bir gündü. Akatay parktaki yerini almıştı. Parkın içindeki küçük ve biraz da dağınık büfeden aldığı soğuk suyu yudumlayarak etrafı seyrederken dikkatini bir yaprak

çekti. Yaprak, ait olduğu çınar ağacını gönülsüz, isteksiz terk ediyordu. Sanki düşmek istemiyordu. Oysa biraz kurumsu bir hâl almış, rengi değişmiş, yaprak deyince akla gelen canlı yeşil kaybolmuştu. Kırmızıdan sarıya çalan, kınalı sarı diye adlandırılabilir solgun ama ruhunu kaybetmemiş, asil bir görüntü sunuyordu. Her şeye rağmen ağır ağır takla atarak ve başka bir yere gitmek istercesine küçük havuza düştü. Havuzdaki az miktarda su, yaprağı sanki sevinçle karşıladı ve arzuyla bağrına bastı. Suyun yaprağa gösterdiği ilgi, uzun süre bebeğini görmeyen annenin bebeğini kucaklama tarzını andırıyordu. Ama yaprakta bir bebek değil, tam tersine olgun bir insanın ağır duruşu vardı.

Akatay, ağaç-yaprak-su ilişkisi üzerine uzun uzun tefekkür etti. Elindeki sudan düşünceli düşünceli bir yudum daha içerken yaprağın ağaca mı yoksa suya mı ya da başka bir şeye mi ait olduğunu derin derin düşündü. Yaprak neden düşer, neden gönülsüz düşer? Su neden kucak açar yaprağa, sevgi ve merhamet gösterisinde bulunur?

Akatay, namazlarının çoğunu evde yalnız kılırdı. Zaman zaman Nevzat Bey'in uzun süre imamlık yaptığı camiye namaza gittiği de olurdu. Akatay'ı camide namaz kılmaya çeken faktörlerden biri de ezandı. Özellikle sabah ezanı, onun ruhunda tarifsiz bir etki yapardı. Caminin müezzini olmadığı için Nevzat Bey hem ezan okur hem de namazı kıldırırdı. O, diğer vakitlerde makama çok fazla özen göstermese de sabah ezanını sabâ makamında okumaya olabildiğince dikkat ederdi.

Yıllardır aynı mahallede oturduğu için çevre sâkinlerini tanıyan ve muhitinde tanınan Nevzat Bey, Ulu Camide, mahallenin en eski camisinde, kırk yıl kadar imamlık yaptıktan sonra emekli olmuştu. Emeklilik sonrası aile geçimini temin etmek zorlaşınca, şehrin merkezi sayılabilecek tarihî bir

bölgesinde vakıflardan kiraladığı mütevazı dükkânda kitapçılık yapmaya başlamıştı. Böylece emeklilikle iyiden iyiye azalan maaşına ek olarak bir gelir elde etmesi, ailenin ekonomik durumunu rahatlatmaya katkıda bulunuyordu.

Nevzat Bey emekli olduktan sonra cami kısa süre resmî görevsiz kalmış, neticede hem imam hem de müezzin tayin edilmişti. Müezzin genç ve donanımlı bir insandı. Hafızdı. Az da olsa mûsikî eğitimi almıştı. Ezanları belirli makamlarda okurdu. Sabah ezanını sabâ; öğle ezanını rast; ikindi ezanını hicaz; akşam ezanını segâh; yatsı ezanını uşşak makamında...

Akatay özellikle sabâ makamından çok etkilenirdi. Azmine azim katan, rahatlık ve cesaret veren sabâ makamı, hafif ve letafetle esen sabah rüzgârıyla birleşince Akatay'ın kalbine işlerdi. Hele bir de "Haydin namaza!" "Haydin kurtuluşa!" davet nağmelerinin ardından "Namaz uykudan hayırlıdır." uyarısı gelince Akatay'ı büyük bir heyecan basar, kalkıp huşu ile abdestini alarak caminin yolunu tutardı.

Evine yakın olması sebebiyle çoğu zaman aynı camiye giderdi. Gündüz saatlerindeki kalabalık ve gürültüden eser görülmeyen sabah namazı vaktinde, Akatay kendisini ve çevreyi daha yakından yaşardı. Sessizliğin, sükûnetin ve dinginliğin arasından süzülerek camiye ulaştığında hep aynı heyecanı duyardı.

Daha dış kapıdan girerken ulu ve asil bir duruşla insanı karşılayan cami, Beylikler döneminden kalma olduğunu hissettirirdi. Sadeliğini ve simetrik düzenini hemen gösterir, cephede, son cemaat mahallinde, portalde, pencerelerde yoğunlaşan süslemeler Akatay'ı altı-yedi asır öncesine götürür, zaman tüneline tadına doyum olmaz ve bir o kadar da hızlı bir seyahat yaptırır.

Caminin her bir taşı, tuğlası, duvarı, süslemesi, kubbesi sıradan yapı malzemelerinden farklı bir duruşla Akatay'ı

büyük bir samimiyetle karşılar ve kucaklardı. Akatay burada bir huzur ve dinginlik hissederdi. Belki de camiye yaptıranlar, yapanlar, daha önce camide ibadet etmiş erenler, Allah dostları; namaz kılanları sarmak, gönül dünyalarını aydınlatmak üzere bu ulu yapıya ruhlarını işlemişlerdi!

Akatay, evine bağlı bir insandı. Huzuru evinde arar, dışarı işlerinden arta kalan, mümkün olan en çok vaktini evde geçirir, namazlarını çoğu zaman evde yalnız kılar. Bu durumun namaza daha kalbî bir anlam kattığını, duygularını canlandırdığını, nadiren de olsa duyu organlarını pasifize ettiğini düşünürdü. Böyle bir hâlin cezbevâri bir durum mu, yoksa bir yanılısma mı olduğunu düşünür, kendi kendine “Saçmalama! Cezbe kim, sen kim?” der, geçiştirirdi. Ama zevk almadığını da iddia etmezdi.

Öbür taraftan, daha önce okuduğu, cemaatle namaz kılmanın önemini vurgulayan hadisi düşündüğünde bir an duraksar, suçluluk duygusu yaşar, “Yanlı ş mı yapıyorum acaba?” diye kendince tereddütler geçirirdi.

Bazen camide namaz kılar, bundan da zevk alırdı. Ama namaz öncesi ve namaz esnasında karşılaştığı bazı nahoş durumlar, onu rahatsız ederdi. Akatay, bir taraftan camiye gitmek ister, diğer taraftan bu isteği gerçekleştirmekte zorluk çekerdi. Bazen öyle olurdu ki ayakları gider, gönlü izin vermez; gönlü ve zihni izin verir, ayaklarını harekete geçmeye ikna edemezdi...

Seher vaktinde, sabâ makamında okunan ve Akatay'ın kulağından beynine değil kalbine ulaşan ezan, onu derin uykusundan uyandırma konusunda hiçbir uyumsuzluk yaşamayacak kadar sarstı. Sarstı deyince olumsuz bir hâl anlaşılmasın. Bu durum, Akatay'ın heyecanını harekete geçiren, uyku mahmurluğunu üzerinden atmasına vesile olan tatlı bir sarsıntı

idi. Arzu ile hareketlendi. Abdestini aldı. Abdest alırken su ile kurduğu temas onu iyiden iyiye canlandırdı. Çünkü su hayattı. Suyun çok aziz bir rahmet olduğunu, ayırım yapmaksızın her şeyin hayatında ve varlığında taşıdığı değeri düşündü.

Pijamasını çıkarıp elbisesini giydi. Dışarıya çıktığında dünyanın örtüsü henüz açılmamıştı. Akatay, karanlığın bir örtü olduğunu düşündü. Neyi ya da neleri örtmüştü karanlık? Düşünerek yoluna devam etti. Yaklaşık iki saat sonra araç ve insan kalabalığı ile dolacak olan, camiye doğru uzanan cadede henüz bir canlılık yoktu. Ama bu dingin hâl, karanlığa rağmen kalabalıkta görülemeyenlerin görülmesine, fark edilemeyenlerin fark edilmesine müsait bir ortam hazırlıyordu. Bu sâkin cadde birkaç saat sonrası için neleri planlıyordu? Nelere gebe idi? Buralarda kimler sevinecek, kimler üzülecekti? Kimler derdinden kurtulacak, kimler dert yüklenecekti? Kimler ağlayacak, kimler gülecekti?

Caminin bahçe duvarının kapısını görünce her defasında buraya ilk kez geliyormuş duygusu canlanırdı Akatay'da. Oysa yıllardır burada yaşamaktaydı ve en çok namaz kıldığı cami, bu tarihi cami idi. Belki bu mekânlardan gelmiş geçmiş nice insanın güzel ruhları karşılıyordu Akatay'ı, kim bilir?

Akatay fazla ses çıkarmadan caminin kapısına geldi. Şöyle bir etrafa bakındı. Kimse yoktu. İçeride lambalar yanmaktaydı. Ayakkabısını çıkardı, eline aldı. İçeride sağa dönüşte, duvara yaslanmış, tozlu ve uzun süredir temizlik görmediği her hâlimden belli ayakkabılığa koydu. Giriş kapısının hemen iç önüne gelen halı bir hayli renk koyulaşması geçirmişti. Muhtemelen abdest aldıktan sonra kurulanmadan ve dikkatsizce basan ayaklara halının isyanıydı bu durum.

Akatay, her zamanki sâkinliği içinde namazın sünnetini kıldı ve farza başlamak için müezzinin kamet getirmesini beklerken tefekküre daldı. Caminin girişindeki halının bu kadar

kirlenmesi normal bir durum muydu? Ya da temizlenmemesi? Oysa İslam dini, temizlik diniydi. İlmihâl kitaplarının ilk bölümü genellikle temizlik konusuyla başlardı. Müslümanın her şeyden önce temiz olması gerekirdi ki sonra Müslümanlığı yaşayabilirdi. Bu din, temizliği “Temizlik imandandır.” diyerek imanın kopmaz bir yansıması olarak sunmuştu. Pekâlâ bu durum neydi?

Müezzin yumuşak ve eğitilmiş sesi ile tatlı tatlı, insanın ruhunu okşarcasına kamet getirmeye başlayınca Akatay daldığı düşünceler dünyasından camiye ve namaza döndü. Saymadı ama camide 15-16 kişi vardı. Akatay’ın sağ yanına, orta yaş grubundan kiloluca bir bey geldi. Sol tarafında bir genç vardı. İmamın “Allahu ekber” diye tekbir almasıyla namaz başladı. Birinci rekâtın secdesinden doğruluğunca orta yaşlı şişman adam şöyle boğazını temizler gibi bir iki öksürdü. Sonra yine öksürdü. Balgam çıkaracakmış gibi oldu. Yutkundu. Akatay hayli rahatsız olmuştu. Kendini namaza veremiyordu ki imamın sesi devreye girdi, sanki Akatay’a dinle dercesine “Festekim kema umirte... Artık yanındakilerle birlikte emrolduğun gibi dosdoğru olun, gurura kapılıp haddi aşmayın...” beyninde patladı. Akatay âdeta ortamdan koşturdu, bir an düşündü, birazcık kendinden utandı. Yanı başında, namaz kılmak için gelmiş bir din kardeşinin hakkında olumsuz duygu ve düşüncelere kapılmıştı. Doğru muydu yaptığı?

“Emrolduğun gibi dosdoğru olmak” ne demekti? Daha önce okuduğu, bu ayetle ilgili olduğunu düşündüğü bir hadisi hatırladı. Hazreti Peygamber “Beni, Hud Suresi ihtiyarlattı.” buyurmuştu.

Ayet, Müslümanın hassas olmasını emrediyor, tutarlı olmasını emrediyor; ahlâklı olmasını, namuslu, yardımsever, hoşgörülü, çalışkan, merhametli, duyarlı, maddeten ve manen temiz, iyi niyetli, güler yüzlü, ilkeli... olmasını istiyor. Böyle